

بررسی تطبیقی مهمترین غم‌نامه‌های درونی شعر حبسیات در ادب فارسی و عربی

رحیم سرخی

زبان و ادبیات عرب، دانشکده الهیات، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران

چکیده

حبسیه‌ها اشعاری هستند که عمق نفرت و شدت انزجار شاعران را از حاکمان جور همچنین تأثرات خاص جسمی و روحی این شاعران را از محیط زندان نشان می‌دهند؛ به عبارت دیگر حبسیه، ناله و فریاد انسانی مظلوم و ستم‌دیده است که در سیاه‌چاله‌های محصور در میله‌های آهنی محبوس شده‌اند. در ادبیات فارسی و عربی به دلیل نقاط اشتراک فرهنگی، سیاسی، حاکم بر جامعه آنها، شاعران بسیاری برای مبارزه با ظلم و ابراز نفرت و بیزارگی از حاکمان وقت به پا خاسته‌اند و برای دفاع از حقوق ملت خویش غم‌نامه‌های زیادی از درون و در میان تاریکی‌های سیاه شب زندان سر داده‌اند که همگی ناشی از تأثیر این فضای سیاه بر روح و جان این شاعران است. وصف سیاهی شب، درد ناشی از فراق دوستان، دعوت به مبارزه، یاد خوش ایام گذشته، هجو جاسوسان وقت از مهمترین درون‌مایه‌های این اشعار به شمار می‌روند. در ادبیات فارسی و عربی، فرخی یزدی، خاقانی شروانی، ملک الشعرای بهار، مسعود سعد، معین بسیسو، عدی بن زید، صافی النجفی، محمود درویش از مهمترین شاعران حبسیه‌سرا به شمار می‌روند.

واژه‌های کلیدی: حبسیات، ادبیات فارسی و عربی، زندان.

مطالعات ادبیات، عرفان و فلسفه

دوره ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۲۷۳-۲۶۶